

Naturskyddsföreningens dialog med kommunledningen

Sedan flera år tillbaka träffar Naturskyddsföreningen i Falun regelbundet kommunledningen för diskussion angående kommunens arbete med miljö- och klimat- och hållbarhetsfrågor. I början av året bad styrelsen medlemmarna om hjälp med frågor att ställa till den nya kommunledningen (S+M). Vi fick omgående skriftliga och tydliga svar från den politiska majoriteten genom Liza Lundberg (S), kommunstyrelsens ordförande och Anders Lindh (M), kommunalråd. Här nedan redovisar vi den hittillsvarande dialogen med kommunledningen utifrån det underlag som medlemsrådet gav.

Om en vecka är det dags för ett nytt möte med kommunledningen och vi tar tacksamt emot ytterligare input inför mötet. Lämna gärna synpunkter!

Läsanvisning med hjälp av färgerna

Fråga, påstående, uppmaning från Naturskyddsföreningen

Svar från Kommunledningen

Följdfråga från Naturskyddsföreningen som vi ställer den 18 oktober.

Natur/Biologisk mångfald

- Strategiskt arbete med den biologiska mångfalden är nödvändigt. Natur behöver skyddas, speciellt de sista spillrorna av naturskog som nu avverkas eller är i fara. **Att arbeta med frågor som rör biologisk mångfald finns med i det politiska styrets mandatperiodsprogram. När programmet är beslutat (20/4) så är nästa steg att konkretisera arbetet, dvs en utveckling av vad som ska göras.**
Hur ser det "Gröna programmet" ut?
- Säkerställ skogarna runt Stångtjärn. Bevara Myran i nuvarande skick. **Gällande Stångtjärn är beslut taget om att omvandla till kommunalt reservat. I samma beslut ligger ett flertal andra områden som även de kommer att bli kommunala reservat. När det gäller Myran har beslut fattats under föregående mandatperiod. En utgångspunkt för det nationella beslutet att återstarta just Dalregementet var delvis kopplat till att en lämplig placering så snabbt kunde presenteras. Vi bedömer det varken görligt eller önskvärt att backa på nämnda beslut.**
Läget angående Myran? Vad gör kommunen för att påverka försvaret för att säkerställa de gröna värdena i området?
-
- Öka stadens trädbestånd och gröna arealer - innebär klimatnytta med kolsänkor, minskade luftföroreningar och buller, samt ökar den biologiska mångfalden. **Vi delar bilden av att Faluns trädbestånd är viktigt. Vår bild är att i de hänseenden det går/är lämpligt/görbart, bevaras befintliga träd och planteras nya. Det finns dock vissa utmaningar som inte är synliga ovan jord. Exempelvis så motionerade (S) om att göra**

Gruvgatan mer grön genom bland annat trädplantering. Det visade sig vara svårt att få till på grund av att stora ledningar för både vatten och elström går under jord längs vägens stäckning. Som alternativ tittar vi nu på möjligheten att plantera buskar med mindre kraftiga rotsystem längs Gruvgatan.

- Har kommunen gjort eller avser man att göra en inventering av värdefulla träd?
- Många är oroliga för exploateringarna i Stadsparken Avseende Stadsparken så kommer de enligt översiktsplanen planerade bostäderna ligga i utkanten och mot vägen. Detta just för att ha så lite påverkan som möjligt på Stadsskogen. Det här handlar både om bevarandet av skogen för skogens viktiga funktion i sig men även för att bevarandet av skogen gör de kommande bostäderna mer attraktiva. Vi har en stor utmaning gällande tillgänglig mark i vår kommun. För att möjliggöra för fler att bo centralt – vilket möjliggör för minskade persontransporter – så behöver vi vända på alla stenar.
 - Hur är läget när det gäller planerna för bostadsbyggande i Stadsparken? Var ska bostäder respektive förskola placeras, och vilka volymer handlar det om? Hur många byggnader, antal våningsplan, hur många lägenheter?
 - På vilket sätt jobbar Falu kommun för att utreda alternativa platser att bygga på, som inte naggas på grönområden? *Knyter an till samhällsplanering nedan.*
 - Hur ska man kunna tillgodogöra sig gråa ytor och därmed möjliggöra bebyggelse mer centralt? *Knyter an till samhällsplanering nedan.*
- Åtgärda dammar och kraftverk så att det finns fria vandringsvägar för att stärka mångfalden av fiskar, insekter, fåglar, växter etc. Det här är en både viktig och intressant fråga som vi tar med oss. Tillsammans med föreningslivet gissar vi att här finns massor med spännande samarbeten att identifiera och ta vidare. Jobbar kommunen aktivt med frågan, till exempel en fortsättning på vandringsvägen mot Amungen utifrån det arbete som för närvarande pågår i Korsnäsströmmen?

Klimat

- Tydliggör kommunens klimatmål - med delmål, aktiviteter och tidsplan. Ett bra inspel som vi tar med oss. Vi har tipsen om Borlänges upplägg i minnet. Hur fortlöper arbetet?
- Belys effekten av nuvarande och kommande klimatförändringar - vad kan vi göra på kommunal nivå resp. individnivå. Dialog med medborgarna är nödvändig. Hänger delvis ihop föregående fråga. Och vi gör redan flera insatser som bygger på grundtanken att kommunen organiserar verksamheter på ett sådant sätt så att det blir lätt för individen att göra rätt. Satsningarna på återvinningscentralen och Återbruket är några exempel. Vi kan även nämna det som sker ute på våra skolor där arbetet med att minska matsvinn lett till ett utvidgat arbete som involverar alla på skolan och som inte längre handlar enbart om själva "svinnet" utan breddats till ett arbete om

matens klimatavtryck. Något som också kan nämnas gällande när det handlar om att belysa effekter, är att beslutet om att köpa in verktyget koldioxidbudget, handlade just om detta. Det sågs som en möjlighet för kommunen men även kommunens invånare, att i stort att få en bild av hur situationen ser ut och inom vilka områden som de största utsläppen ligger.

Hur planerar kommunen att gå vidare för att för att engagera kommuninnevånarna i arbetet med koldioxidbudgeten?

- Hur ökar man kännedomen/förenklar användningen om "Faluförslaget" för att engagera kommuninnevånarna?

- NY FRÅGA: Hur ser arbetet/budget ut för det förebyggande arbetet ut gällande klimatförändringar, t ex översvämningar, skyfall?

Gällande vad som sker inom den kommunala förvaltningen så är listan lång (enkom ett utval);

- Ett smartare Falun (olika typer av digitala lösningar som bland annat syftar till att minska behovet av transporter vid tillsyn).
 - Omställning till fossilfri fordonsflotta (ska enligt plan vara genomfört 2030)
 - Nytt elavtal som innebär 100 procent grön el
 - Arbetet med möbelpoolen vilket syftar till att bli än mer cirkulära, begagnade möbler först, nya möbler om inte möbelpoolen kan erbjuda det som behövs.
 - Ökat fokus på miljökrav i upphandlingar av fordon och transportupphandlingar eller upphandlingar där transporter utgör en betydande del.
 - Hur går arbetet med att minska fossilanvändningen för transporter?
 - Påverkas planerna utifrån de nya förutsättningarna från regeringen (minskad reduktionsplikt)?
- Involvera kommuninnevånarna i klimatarbetet - t ex via konceptet "Hållbar konsumtion" (Bilen, Biffen, Bostaden, Börsen - dvs Transporter, Mat/Matsvinn, Boende/Byggnader/Samhällsplanering, Placering av pengar) **Se svar ovan om bland annat koldioxidbudget.**
- Överväg att ansluta kommunen till "Fossilfritt Sverige" och/eller "Klimatkommunerna" för erfarenhetsutbyte och inspiration från andra kommuner. **Vi tar det med oss. Vi ställer oss generellt positiva till att samarbeta med andra då det ger oss möjligheter att både dela med sig av men även att få till sig bra idéer från andra. Samtidigt ska vi vara nogsamma med att inte ha för många planer utan säkerställa att vi genomför det vi ska gällande de åtaganden vi har idag.**
Har något hänt här?
- NY FRÅGA Hur ser ni på vårt förslag att göra biokol av avloppsslammet.

Trafik/cykling

- De allra flesta synpunkterna från medlemmarna rör förbättring av cykelmöjligheterna (korsningar och svaga länkar, skyltning mm). Kampanja för vardagshälsa och cykling till exempel genom utökat friskvårdsbidrag. **Vi tittar på lite olika idéer kopplat till detta. Inget är dock klart i nuläget. Utökat friskvårdsbidrag så som det är utformat idag kommer dessvärre inte kunna bli aktuellt.**

Genomför cykelplanen till 2030 och förbättra vinterväghållningen för cykelbanor. Det är något som väcker ilska, att så lite har hänt. **Vi har vissa utmaningar kopplat till investeringar (i relation till resultat ligger investeringarna alldeles för högt) men jobbar på med cykelplanen. Gällande vinterväghållningen kan vi bara hålla med. Här finns mer att göra.**

- Hur går arbetet med cykelplanen?
- Planeras det eller undersöker ni andra sätt att uppmuntra cykling?
- Begränsa biltrafiken i centrum **Vi anser att biltrafiken är begränsad i centrum. Ytterligare begränsning är i dagsläget inte aktuellt.**
- Inför en bilpool med kommunens bilpark. Anställda och kommuninnevånare kan, via en app, hyra de bilar (helst fossilfria) som kommunen inte använder på kvällar och helger – finns i Stockholm **Intressant tanke - vi tar den med oss. Gissar att försäkringsfrågan kan komma att komplicera saker.**
Hur går detta, har något hänt?
- Uppmuntra åkande med kollektivtrafiken bl a via låga priser. **Prissättningen ligger ju som ni vet inte inom ramen för kommunalt beslutsfattande utan på regionen. Som diskussionen går nu kommer därtill eventuellt biljettpriset öka. Detta har vi varit mycket kritiska till och framfört till regionen.**

Energi

- Ändra områdesbestämmelser och detaljplaner så att solceller på taken tillåts i större utsträckning. **En fråga där vi inte riktigt landat ännu. Just nu ligger en överklagan gällande bygglov för hantering hos Miljö- och Markdomstolen. Avgörande om några veckor som då kommer bli prejudicerande. Som generell princip så håller vi med er.**
 - Vad har kommit ut från Miljö- och Markdomstolen?
 - Finns det planer på en utökad solcellsanläggning med kollektiv finansiering för FEV's räkning eller finansiering via andelsköp?
- Verka för hållbar energiproduktion inom kommunens gränser – sol, vind, vatten, kraftvärme OCH energieffektivisering. **Helt enig. Därtill innebär det nya El-avtalet 100 procent grön el.**

- Se över framtida lokalisering av vindkraftverk. **Finns med i mandatperiodsprogrammet.**

Samhällsplanering/Övrigt

- Se över samhällsplaneringen – bevara strandskydd, erbjuda stadsodlingar, återskapa våtmarker, leva upp till hållbarhetsriktlinjerna för byggande. **Den bild vi har är att vi till del jobbar med detta. Gällande strandskyddet så är ju det en lag som gäller i kommunen likt övriga delar av landet. Vi tror dock samtidigt att det är viktigt för att öka kommunens attraktivitet, att arbeta med utpekandet av så kallade LIS-områden. I arbetet med riktlinjerna för hållbart byggande och i arbetet med den fördjupade översiktsplanen för Falu tätort sprider vi kunskap kring ekosystemtjänster inklusive biologisk mångfald så att hela koncernen arbetar med samma röda tråd i samhällsbyggnadsprojekten. Målbilden är att en ekosystemtjänstanalys ska genomföras på grönytor som försvinner men kompenseras inom exploateringen (t ex genom etablering av gröna och blommande tak, blomlådor, dammar, sandbäddar, faunadepåer m.m).**

Vilken är den kvantitativa målsättningen med LIS-områdena. Görs en samlad konsekvensanalys om dess inverkan på kommunen och kan omfattningen verkligen motiveras utifrån PBL **Se Boverket.**

- Påverkas LIS områdena av den ökade risken för översvämningar?

- Kommunen bör använda sin position för att ställa miljö- och klimatkrav i samband med marklov - och exploateringslöften. **Den tar vi med oss och tittar närmare på. Hur går det?**
- Miljö- och klimatkrav bör ställas vid upphandling, t ex. efterfråga återvunnet material. **Vi arbetar med detta redan idag men kan bli bättre. I ca 20 procent av upphandlingarna ställs denna typ av krav.**
- Förbättrad luftkvalitet, spec. vid inversion under vintern. **Se tidigare svar om omställning av fordonsflottan och ekosystemtjänster. Vidare vill vi öka laddinfrastrukturen.**
- Stötta lokala producenter av livsmedel - verka för att odlingsmark utnyttjas, mattransporter minskas och att självförsörjningsgraden ökar. **Detta görs i den utsträckning det går kopplat till LOU, men vi kan säkert bli bättre. Vi tar den med oss.**
- Det behövs en översyn av den kommunala översiktsplanen som tar ett djupare tag i klimatarbetet. Både när det gäller förebyggande och undvikande åtgärder. **Vi tar ert önskemål med oss.**

Hur ser ni på detta i nuläget?

- Ta tag i den fördjupade översiktsplanen för Tisken. Ta bort vägreservat och öppna för bostäder. **Vi tar frågan med oss.**
- Naturskyddsföreningen har tidigare, i samband med remissvar på FÖP, (Fördjupad översiktsplan - Falu tätort och området runt Varpan, 2023-03-23) framfört behovet av strukturella förändringar för Tisken området och runt Järnvägsstationen mm. I FÖP, Falu tätort mm, aviseras för övrigt förnyat arbete med Tiskenområdet. Vad görs? Hur har Naturskyddsföreningens synpunkter landat?
- Bygg en gång- och cykelväg under järnvägsbron i anslutning till Faluån, mellan Tiskenparkeringen och vårdcentralen. Då knyts parkeringen bättre ihop med centrum och Kulturhuset 10/14. **Vi tar frågan med oss.**
- NY FRÅGA: Hur fortlöper arbetet med det nya bostadsområdet Born?
- NY FRÅGA: Hur ser ni på att verksamhetsdirektiven för de kommunala bolagen hindrar politiska initiativ i klimat- och hållbarhetsfrågor. Exempelvis förslagen om biokoltillverkning och avkalkning av hushållsvatten